

Nr 535.

Av herr **Flyg**, angående upprättande av en »flytande» tandpoliklinik i Stockholms skärgård.

Förståelsen för tandvårdens utomordentliga betydelse såsom ett viktigt led i den allmänna hälso- och sjukvården växer med snabb fart. Den ena kommunen efter den andra — ej blott städerna — vidtager åtgärder för ordnande av i första rummet den grundläggande skoltandvården. Den statliga planläggningen till en genomförd *distriktstandvård* är under utarbetande.

Vid en kommande sådan statligt genomförd tandvård räknar man med att *landstinget* kommer att vara den myndighet, som omhändertar ledningen.

En sådan organiserad skol- och folktandvård måste i första rummet bedrivas vid fasta tandvårdsstationer. I mera glest befolkade landsändar måste en ambulerande tandvård anordnas. I första hand sker detta vid mindre stationer, mellan vilka tandläkare och utrustning flyttar, men det har visat sig nödvändigt att — särskilt i ödebygder — göra själva poliklinikerna ambulerande, detta genom tandvårdsbilen-bussen.

En viss likhet med ödebygderna ha vissa ömråden. Svårigheterna att förflytta patienterna — särskilt skolbarnen — till tandvårdsplatserna kunna ofta vara alltför stora. Som en motsvarighet till den flyttande tandvårdsbilen måste man därvid givetvis tänka på en poliklinik, som kan förflyttas sjövägen. Endast på den vägen kan man verkligen tillgodose behovet i vår vidsträckta skärgård.

Planen för den »flytande» och den »rullande» tandpolikliniken är som sagt i huvudsak densamma. I Stockholms skärgård har på initiativ av en enskild man, tandläkare Ernst Bodorf, vilken såsom skärgårdsentusiast väl känner befolkningen ute på öarna samt förhållandena där, en dylik »flytande» tandpoliklinik utrustats samt demonstrerats ute i skärgården. Trots att ett stort intresse för projektet visats — se vidare därom nedan — har detsamma tyvärr icke kunnat säkerställas ekonomiskt.

Kostnaden kan fördelas på olika sätt. En lämplig fördelning av kostnaderna torde vara den, att en viss avgift erlägges av barnens föräldrar, t. ex. 4 à 5 kronor per barn och år, att pensionsstyrelsen eller Svenska Röda Korset bidrager med viss del samt att resterande — särskilt bidragen till mindre bemedlade — tillskjutes av kommunerna.

Denna barntandvård genomföres successivt efter en sexårsplan, med varje år behandling av barnen i första klass och årlig revisionsbehandling av förut behandlade barn. Om tillräckliga medel finnas, bör planen kunna genomföras på kortare tid — förslagsvis tre år.

På övrig tid, sedan skoltandvården för dagen avslutats, avser man att polikliniken bör stå öppen för den vuxna befolkningen (»folktandvården»). En särskilt låg taxa — exempelvis pensionsstyrelsens taxa — skall därvid tillämpas. Detta bör kunna ske, då tandläkaren äger förmånen att kostnadsfritt begagna polikliniken och dess utrustning.

Företaget, som icke är av privat natur, har givetvis att underordna sig vederbörliga institutioners föreskrifter.

Sälunda böra befattningarna vid kliniken i laga ordning ledigförklaras.

Såväl från medicinalstyrelsens som pensionsstyrelsens, landstingens och kommunernas sida har såsom ovan nämnts redan visats intresse för saken och vidare bistånd kan med säkerhet förväntas.

Svenska skärgårdsförbundet, som tagit upp frågan på sitt program, har dessutom tänkt sig att få samarbeta med Svenska Röda Korset, såsom varande den institution, som har den största erfarenheten av den ambulera-
nde tandkliniken, särskilt i Norrlands ödebygder.

Den fråga det gäller att lösa är att ekonomiskt säkra det goda och redan i praktiken prövade experimentets fullföljande. Vad som kräves är en summa av 22,500 kronor, vilket belopp behöves för inköp av båten samt dess utrustning. Lämpligast torde detta belopp ställas till svenska skärgårdsförbundets förfogande för att av förbundet disponeras för avsett ändamål.

Gentemot argumentet att statsmakterna icke kunna utöver en enhetlig plan på området ge anslag till tandvård inom ett visst gebit, torde man med fog kunna anvisa till skärgårdsområdets säregenhet och därav be-
tingade svårigheter att i vanliga former ingripa på det berörda området.

Jag hemställer alltså,

att riksdagen måtte besluta att för bedrivande av tandvård i skärgården genom »flytande» tandpoliklinik anslå ett belopp av 22,500 kronor, vilka för angivet ändamål ställas till svenska skärgårdsförbundets disposition.

Stockholm den 23 januari 1936.

Nils Flyg.